

**T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**AKTÖRÜN STANİSLAVSKİ SİSTEMİNE GÖRE
W.SHAKESPEARE ' İN IAGO ROLÜ ÜZERİNDEKİ
ÇALIŞMALARI**

Yüksek Lisans Tezi

AZİZ ASLAN

İSTANBUL, 2013

**T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ**

**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLERİ OYUNCULUK**

**AKTÖRÜN STANİSLAVSKİ SİSTEMİNE GÖRE
W.SHAKESPEARE ' İN IAGO ROLÜ ÜZERİNDEKİ
ÇALIŞMALARI**

Yüksek Lisans Tezi

AZİZ ASLAN

Tez Danışmanı: ÖĞRETİM GÖREVLİSİ, ZURAP SIKHARULIDZE

İSTANBUL, 2013

T.C.
BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLERİ OYUNCULUK

Tezin Adı: **William Shakespeare'in Othello Eseri'nin ve Iago Karakteri'nin Stanislavski Yöntemine göre İncelenmesi**
Öğrencinin Adı Soyadı: Aziz Aslan
Tez Savunma Tarihi: 20.05.2013

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğu Enstitümüz tarafından onaylanmıştır.

Yrd. Doç. Dr.,Burak KÜNTAY
Enstitü Müdürü
İmza

Bu tezin Yüksek Lisans tezi olarak gerekli şartları yerine getirmiş olduğunu onaylarım.

Öğr. Gör., Zurab SIKHARULIDZE
İleri Oyunculuk Program Koordinatörü
İmza

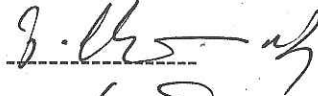

Bu Tez tarafımızca okunmuş, nitelik ve içerik açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak yeterli görülmüş ve kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

İmzalar

Tez Danışmanı Öğr. Gör. Zurab SIKHARULIDZE

Üye Öğr. Gör. Tamar KHORAVA

Üye Doç. Dr. Melih Zafer Arıcan

ÖZET

AKTÖRÜN STANİSLAVSKİ SİSTEMİNE GÖRE W.SHAKESPEARE' İN IAGO ROLÜ ÜZERİNDEKİ ÇALIŞMALARI

AZİZ ASLAN

İleri Oyunculuk Yüksek Lisansı

Tez Danışmanı: Öğretim Görevlisi, ZURAP SIKHARULIDZE

Mayıs 2013, 26 Sayfa

Shakespeare' in yaklaşık olarak 1603 yılında yazdığı Othello adlı eseri ve bu eserdeki Iago karakterinin Stanislavski sistemine göre incelenmesi bu tezi konusunu oluşturur.

Bu eser, Shakespeare'in Elizabeth Döneminde yazdığı en önemli tragedyalardan biridir. Rol üstünde çalışmaya geçmeden evvel eserin edebi tahlili yapılmıştır. Aynı zamanda eser ve yazar söz konusu dönemin tüm unsurları ele alınıp incelenmiştir. Edebi tahlil; yazarın biyografisi, yazarın ve eserin dönemi, eserin ve yazarın buldukları dönem içinde değerlendirilmeleri ve bununla beraber eserin, fabeli, ideası, teması, türü, ana çatışması vb. başlıkları altında incelenmiştir. Eserin incelenmesi gerçekleştirildikten sonra rol üstünde çalışmaya geçilmiş ve Iago karakterinin incelenmesi, rolün isteği ve üstün amacı, olayların sıralanması gerçekleştirilmiştir.

Stanislavski Sistemini esas alarak gerçekleştirilen bu tez çalışması bir rol üzerinde çalışılması gereken süreçleri göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Othello, Iago, Shakespeare ,Stanislavski

ABSTRACT

ACTOR'S STUDIES ON W.SHAKESPEARE 'S IAGO CHARACTER BASED ON STANISLAVSKI'S SYSTEM

AZİZ ASLAN

Advanced Acting Program

Thesis Supervisor: Lecturer, ZURAP SIKHARULIDZE

Mayıs 2013, 26 Pages

The subject of this thesis is, studying Shakespeare' s Othello which he had written in approximately 1603 and analyzing the Iago character based on Stanislavski's system.

This work is one the most important tragedies that Shakespeare wrote in Elizabeth Period. Before studying on the character, work is analyzed in a literary sense. At the same time the writer and the work are analyzed with all the factors within respective period. The work is analyzed in a literaray sense with the topics of; author's biography and the period that the work has been writen, work's fable, idea, theme, type and main conflict etc. After anaylzing the work, the details of character is studied, then the Iago character, character's desire and orders of scenes are analyzed.

This thesis study, which is based on Stanislavski System, shows the processes that are need to be work on any character.

Key Words: Othello, Iago, Shakespeare ,Stanislavski

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. OYUN METNİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	3
2.1 YAZAR.....	3
2.2 YAZARIN ESERLERİ VE İÇERİKLERİ.....	5
2.2.1 Bir Yaz Gecesi Rüyası.....	5
2.2.2 On İkinci Gece.....	5
2.2.3 Venedik Taciri.....	5
2.2.4 Romeo Ve Juliet.....	6
2.2.5 Hamlet.....	6
2.2.6 Kral Lear.....	6
2.2.7 Antonius Ve Kleopatra.....	6
2.2.8 Othello.....	6
2.2.9 Titus Andronicus.....	7
2.2.10 Tarihsel Oyunlar.....	7
2.2.11 Mutlu Sonla Biten Oyunlar.....	8
2.3 YAZARIN DÖNEMİ.....	8
2.4 ESERİN GEÇTİĞİ DÖNEM.....	11
2.4.1 Osmanlı Venedik Savaşı.....	11
2.4.2 Osmanlı Venedik Savaşı Öncesi.....	11
2.4.3 Kıbrısın Osmanlılar Tarafından Fethi.....	12
2.5 OYUNUN TEMASI.....	14
2.6 ESERİN İDEASI.....	14
2.7 ESERİN TÜRÜ.....	14
2.8 ESERİN KONUSU.....	14
2.9 ESERİN ÖZETİ.....	14
2.9.1 Birinci Perde.....	14
2.9.2 İkinci Perde.....	18
2.9.3 Üçüncü Perde.....	20
2.9.4 Dördüncü Perde.....	24
2.9.5 Beşinci Perde.....	27

3.KARAKTER ÇALIŞMALARI.....	30
3.1 KARAKTER İNCELEMESİ (IAGO)	30
3.2 DİĞER KARAKTERLERİN İNCELENMESİ	30
3.2.1 Othello.....	30
3.2.2 Desdemona.....	30
3.2.3 Brabanto.....	31
3.2.4 Emilia.....	31
3.2.5 Cassio.....	31
3.2.6 Bianca.....	32
3.2.7 Roderigo.....	32
4.SONUÇ	33
KAYNAKÇA.....	34
ÖZGEÇMİŞ.....	35

1. GİRİŞ

Öyküde Mağripli, Venedikli beyler (aristokrasi) tarafından çok saygı gören bir savaşıdır. Onun bir savaşı dehası olduğuna inanılmaktadır. Bunun için, öyküde de, Kıbrıs için gönderilen ordunun başkomutanlığına atanır. Venedikli Disdomena, onunla, başından geçen serüvenlere hayran olduğu için değil, ama erdemleri için evlenmiştir. Öyküde ailenin bu evliliğe karşı çıktığı görülmez. Çavuş, oyundaki gibi, mevkiinden dolayı, hayal kırıklığına uğramış biri değildir. Yalnızca öyküde Çavuş, Disdemonna için büyük bir arzu duyar ve kadının ona soğuk davranmasının nedeni de, kadının yüzbaşıya, yani Cassio'ya karşı duyduğunu sandığı eğilime bağlamaktadır. Böylece, Çavuş'un aşkı nefrete dönüşür. Yüzbaşı bir askeri dövdüğü için Mağripli tarafından cezalandırılır ve görevinden alınır. Bunun üzerine Disdemonna, Yüzbaşı için Mağripli'ye yalvarır. Çavuş, nefretinden doğan bir öç duygusuyla, Disdemonna'nın bir günahkâr olduğunu söyleyerek Mağripli'yi işlemeye başlar: Yüzbaşı'nın Disdemonna'yı elde ettiğini anlatarak böbürlendiğini söyler. Disdemonna'nın mendili, Çavuş'un isteğiyle, oğlu tarafından çalınarak Yüzbaşı'nın odasına konulur. Mağripli ile Çavuş, Disdemonna'yı baştan çıkardığı için Yüzbaşı'yı öldürmeyi başaramaz. Çavuş'un etkisi altına girmiş olan Mağripli, Disdemonna'nın yatak odalarının tavanında bir çatlak olduğunu, tavanın üstüne kum doldurdukları takdirde tavanın çökeceğini ve Disdemonna'nın böylece kazaya kurban giderek öldüğüne herkesi inandıracaklarını belirtir. Plan başarıya ulaşır; ama Disdemonna'yı "gözlerinden çok seven" Mağripli, deliye döner ve kederden odadan odaya koşarak Disdemonna'yı arar. Çavuş'u suçlu tutarak onu da görevinden uzaklaştırır; böylece her ikisi birbirinin acımasız düşmanı olurlar. Çavuş, Mağripli'yi cinayetle suçlar. Venedik yetkilileri Mağripli'yi işkenceyle söyletmeye çalışırlar, ama o ağzını açıp da bir kelime söylemez. Mağripli, hayat boyu hapis cezasına çarptırılır ve sonunda da Disdemonna'nın akrabaları tarafından öldürülür. Çavuş'tan kimse kuşkulamaz. Ancak o da başka bir suçtan işkenceyle konuşturulmak istenirken ölür. O öldükten sonra, Çavuş'un karısı gerçeği açıklar.

Othello oyununda "intikam", "kötülük", "ikiyüzlülük" temaları da dikkati çeker. İntikam teması oyunun başından sonuna dek hissedilir. Iago iliklerine kadar kötü olan bir insandır. Sanki dünyaya kötülük yapmak için gelmiştir. İnsanlara zarar vermekten, acı çektirmekten büyük bir zevk alır. Iago'nun hemen herkesle görülecek bir hesabı

vardır. Komutanı Othello'dan nefret eder; çünkü kendisinin hakkı olduğunu düşündüğü yaverlik görevine Cassio'yu seçmiş, kendisine ise daha düşük bir rütbeyi -sancak çavuşu- uygun görmüştür. Iago'nun Othello'ya duyduğu nefretin asıl nedeni ise, karısı Emilia'nın kendisini Othello ile aldattığına dair kulağına gelen söylentilerdir. Bu söylentinin gerçek olup olmadığı Iago için pek de önemli değildir. Küçük bir söylenti, aslı olsun ya da olmasın- Iago'nun karşısındaki insana düşman olması için yeterlidir. Iago, oyun bitene kadar intikam ateşiyle yanar. Bir kargaşa çıkartır, Iago'yu yaverlik görevinden attırır. Othello'ya karısı Desdemona'nın kendisini Cassio ile aldattığına inanır. Othello, güzel karısı Desdemona'yı kendisine ihanet ettiğini sandığı için boğarak öldürür. Iago, asılsız bir söylenti yüzünden karısına karşı soğuk ve ilgisiz davranır. Saf ve salak bir adam olan Roderigo'yu da aldatır, yardım ediyor görüntüsü altında onu soyup soğana çevirir. "Bana keselik edecek bir sersem buldum yine; / Eğlence ve kazanç olmasaydı işin içinde / Hiç vakit harcar mıydım böyle bir salağa." Roderigo'nun saflığından, Desdemona'ya duyduğu hastalık derecesindeki aşkından faydalanır. Çevirdiği dolaplar ortaya çıkar endişesiyle de oyunun sonunda Roderigo'yu öldürür. Iago, çevresine kötülük saçan, dokunduğu her şeyi öldüren bir canidir. Kendisi mutsuzdur; insanları da mutsuz etmek, onları acı içinde kıvrandırmak için elinden geleni yapar. Shakespeare bu oyununda Iago'nun kişiliğinde, bu dünyaya sadece kötülük yapmak için gelmiş ruh hastası insanların da olabileceğini, karşımıza çıkan her insanı kendimiz gibi görmememiz gerektiğini, insan doğasının çeşit çeşit olduğunu, arkadaşlarımızı tanıma, onlara güvenme noktasında daha dikkatli olmamız gerektiğini anlatmaya çalışır.

Öncelikle eserin edebi tahlili ile başlanacaktır. Edebi tahlil, yazarın biyografisi, yazarın eserlerinin özellikleri, yazarın ve eserin dönemi, eserin fabeli, eserin ideası, eserin türü, eserin teması, eserin ana çatışması üzerinden gerçekleştirilecektir.

2.OYUN METNİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. YAZAR

WILLIAM SHAKESPEARE

En büyük oyun yazarlarından biri olarak değerlendirilen İngiliz şair William Shakespeare, yarattığı karakterlerde insan doğasının en değişmez özelliklerini benzersiz bir şiir diliyle yansıtmaya çalışması dolayısıyla, yaşadığı yüzyıldan bu yana her çağda ve her ülkede en sık sahnelenen oyunlar yazarıdır. 1564 yılında Warwickshireda Stratford-upon-Avon'da doğan Shakespeare'in bunca ününe karşın, hayatına ilişkin kesin belge ve bilgiler çok azdır.

Babası ticaretle uğraşan bir işadımıydı. Rönesans şairlerinden olan Shakespeare; büyük bir olasılıkla Stratford'daki ortaokulda öğrenim gördü. 18 yaşındayken, kendisinden yaklaşık sekiz yaş büyük olan Anne Hathaway ile evlendi ve bu evlilikten önce bir kızı, sonra biri oğlan öbürü kız ikizler dünyaya geldi. Bu sıralarda Stratford'u terk eden Shakespeare'in, bundan sonra 1592'ye kadar ki yaşamına ilişkin bilgi yoktur. Bu tarihte bir oyun yazarının yazdığı bir kitapçıkta Shakespeare'e değinilmesi, hatta onun başkalarının oyunlarını çalmakla suçlanması dolayısıyla, Shakespeare'in bu sırada bir tiyatro topluluğunda yazar ve oyuncu olarak çalıştığı bilinmektedir. Yılda ortalama iki oyun yazan Shakespeare, kendi oyunlarında da küçük roller alıyordu. 1594'e gelindiğinde, Chamberlain Topluluğu'nun önde gelen bir oyuncusuydu. Aynı yıl oyunları yayımlanmaya başladı. Döneminin bütün özelliklerini taşıdığı oyunlarının başarısı üzerine kazancı gittikçe artan Shakespeare'in, Kraliçe I. Elizabeth döneminin sonlarında varlıklı bir yaşam sürdüğü, kendi oyuncu topluluğu için 1599'da Londra'da yaptırılan Globe Tiyatrosu'nun hisselerinin bir bölümünü satın aldığı bilinmektedir.

Londra'da birkaç yıl daha kalan Shakespeare, daha sonra Stratford'a dönerek burada yaşamaya başladı ve büyük bir olasılıkla son oyunlarını da burada yazdı. Shakespeare'in, bir bölümü soylu bir genci öven, bir bölümü de bir kadına duyduğu sevgiyi dile getiren Soneler'i son derece duyarlı ve zengin bir dille kaleme alınmış

şiiirlerdir.

Shakespeare her biri birbirinden değişik komedi ve trajediler kaleme aldı. “Bir Yaz Gecesi Rüyası” adlı komedisinde, bazı kendi halinde kişilerin dükü eğlendirmek için bir oyun sahnelemeye kalktıktan sonra iki lafı bir araya getirememeleri Shakespeare'in benzersiz güldürü yeteneğini ortaya koyar. Trajedilerinde ise izleyicilerin tüylerini diken diken eden bir gerilim yaratabilmiştir. Birçok başka yazar ince esprili komediler, romantik oyunlar, türküttücü cinayet ve oç alma trajedileri, büyük öyküleri yazmakta ustaydı. Ama hiçbirini bunların tümünde birden Shakespeare kadar başarılı olamadı. Bu olağanüstü çeşitliliğin yanı sıra, izleyicilerin ve okuyucuların Shakespeare'in oyunlarında en çok hayranlık duydukları şeylerden biri, onun yapıtlarındaki karakterlerin "kitap karakterleri" gibi gözükmemesiydi. Tersine, bu karakterler bir oyunda değil de yaşamda karşılaşıldığında görünür görmez tanınacak kadar gerçek kişilerdir. Aslında Shakespeare'in kahramanlarından bazıları, o kahramanın yer aldığı oyunu görmeyen kişilerce bile bilinir. İriyarı, hoşsohbet, cana yakın bir adam olan, eğlenceyi ve şarabı seven Sir John Falstaff bunlardan biridir. Yazarın Henry IV adlı oyununun birinci ve ikinci bölümlerinde geçen Prens Halin arkadaşlarıdır. Shakespeare Henry V'te Falstaff'ın nasıl öldüğünü anlatan bir sahneye yer vermiş, ama Kraliçe I. Elizabeth'in bu karakteri başka bir oyunda gene görmek istemesi üzerine de Windsor'un “Şen Kadınları” adlı komedisinde Falstaff yeniden ortaya çıkmıştır. Shakespeare'in karakterleri arasında özellikle ünlü olanlardan biri de, tıpkı gerçek yaşamda olduğu gibi, hiçbir zaman tam olarak anlaşılamayan, her çağda yoruma açık bir kişiliği olan Danimarka Prensi Hamlet'tir. Acı çekmek ya da kendini öldürerek bu acıyı dindirmek arasında bocalayan Hamlet'in ikilemini, Shakespeare ünlü "Olmak ya da olmamak! İşte bütün sorun bu!" dizesiyle dile getirmiştir. Shakespeare'in “Hamlet”, “Macbeth” ve “Kral Lear” gibi trajedilerinde kahramanların asıl sorunu kendi kusurları ya da zayıflıklarıdır. Bunlar çoğunlukla acımasızlık, hırs, kıskançlık, bencillik gibi hoş olmayan özelliklerdir. Öte yandan Shakespeare gene de öyle canlı karakterler yaratır, onların iç dünyasını ve acılarını öylesine sevecenlikle sergiler ki, izleyiciler onlara yakınlık duyar, başlarına gelenlere üzültür. Shakespeare'in böyle canlı karakterler yaratması, oyunun öyküsü gerçek dışı bile olsa, kişilerin inandırıcı olduğu anlamına gelir. Karakterlerin şiir diliyle konuşmaları bile onların inandırıcılığını zedelemez.

William Shakespeare, 23 Nisan 1616'da Startfort'ta, Ben Jonson ile birlikte katıldığı bir şölenin ardından hayata gözlerini kapamıştır. Eserlerinin bir çoğu Türkçe'ye çevrilerek, ülkemizde de sergilenmiş, bazıları da sinema filmi olarak çekilmiştir.

2.2 YAZARIN ESERLERİ VE İÇERİKLERİ

2.2.1 Bir Yaz Gecesi Rüyası

Bir büyü ve yanlışlıklar komedisidir. Atina yakınlarındaki bir koruda yollarını şaşırarak dört sevgili, Periler Kralı Oberon ile kavgacı hizmetkârı Puck'ın büyüüne kapılırlar. Kentten bir grup işçi de, gözden uzak bir yerde oyunlarını prova etmek için koruya gelir. Onlar da perilere katılırlar ve ortaya bir sürü karışıklık ve komik durum çıkar. Sonunda her şey düzelse de, en komik sahne işçilerin Dük Theseus'un düğün şöleninde oyunlarını oynadıkları sahnedir.

2.2.2 Onikinci Gece

Yine bir yanlışlıklar komedisidir. Kadın kahraman Viola ve onun ikiz karnesının gemisi yabancı bir ülkenin açıklarında batar. Erkek kılığma giren ve "Cesario" adını alan Viola, ülkenin yöneticisi Dük Orsinonun hizmetine girer. Bu arada kaybolan erkek karneste yardım sever denizciyle karnesını aramaktadır. Erkek kılığındaiken Dük'e aşık olur. Orsino'nun aşık olduğu zengin Kontes Olivia da "Cesario"ya tutulunca durum karışır. Gene en komik sahneler, neşeli Sir Toby Belch ve arkadaşlarının Olivia'nın kendini beğenmiş ve süslü uşağı Malvolio'yu kandırmak için oyun oynadıkları sahne ve herkesin erkek sandığı violanın aslında kadın olduğu ve birde erkek ikiz karnesının olduğunun anlaşıldığı sahnelerde yasanır.

2.2.3 Venedik Taciri

Venedik Taciri bir komedi olmakla birlikte ciddi bölümler de içerir. Oyundaki kötü adam Yahudi tefeci Shylock'tur. Borç aldığı parayı ödeyemeyen tüccar Antonio'dan, kendi vücudundan kesilecek yarım kilogram et ister. Shylock'un açgözlülükle bıçağını bilemediği gerilimli bir duruşmadan sonra Antonio kendisini savunan genç bir avukatın zekâsı sayesinde kurtulur.

2.2.4 Romeo ve Juliet

Shakespeare'in tüm oyunları arasında en çok sahnelenenlerden biridir. İtalya'nın Verona kentinde yaşayan birbirlerine düşman ailelerin çocukları olan Romeo ile Juliet'in, aileleri arasındaki nefret yüzünden son bulan aşkları anlatılır.

2.2.5 Hamlet

Hamlet'te, babası öldükten sonra annesiyle evlenen amcasının aslında babasının katili olduğunu öğrenen Danimarka Prensi Hamlet derin bir acıya kapılarak öç almaya karar verirse de, bunu bir türlü gerçekleştiremez. Oyun, yalnızca amcası Claudius'un değil, kraliçe ve Hamlet'in de öldükleri bir sahneyle biter.

2.2.6 Kral Lear

Shakespeare trajedilerinin en korkuncu, ama belki de en önemlisidir. Gururlu ve bencil olan yaşlı Kral Lear, sadık ve sevgili kızı Cordelia'nın kendisini ne kadar sevdiğini ablaları gibi abartmalı bir dille açıklamaması üzerine, öfkeye kapılarak onu sürgüne gönderir ve tüm servetini öbür kızları Goneril ve Regan arasında paylaşır. Oysa iltifat dolu sözlerine karşın bu iki kardeş zalim ve haindir. Çok geçmeden Lear onların gerçek yüzlerini görür. Fırtınalı bir gecede sokağa atılan Lear, Cordelia'ya yaptığı haksızlığın acısıyla çıldırmaya başlar. Sonunda onu kurtarmak için geri dönen Cordelia da düşmanları tarafından öldürülür. Üzüntüden perişan olan kral kızının ölüsüne sarılarak son nefesini verir.

2.2.7 Antonius ve Kleopatra

Tutkulu bir aşkı ve tarihsel olayları veren bu tragedyanın tarihi mi aşkı mı birinci plana aldığı hep tartışılır. Mısır'la özdeşleşen Kleopatra'nın Antonius tutkusu, Roma imparatorluğu içindeki karışıklıklar, Antonius'un Kleopatra'dan hem uzaklaşmak istemesi (belki de bunun için Sezar'ın kız kardeşiyle evlenmesi) hem de her seferinde ona koşması, iki yetişkin insanın birbirlerini vazgeçilmez kılıp aşkı acılarıyla, saplantılarıyla yaşamaları. Antonius ve Kleopatra aşkın başyapıtlarındandır..

2.2.8 Othello

Othello Venedik'te yaşayan Mağripli zeki bir askerdir. Mağripli, Desdemona adında,

olağanüstü bir güzelliğe sahip olan bir kadınla evlenir. Oyun, Othello'nun Kıbrıs'a, Osmanlı ile yapılacak olan savaşta görev almaya gitmesiyle şekillenmeye başlar. Othello'nun, emir eri olan Iago adındaki hırslı ve mevki düşkünü asker tarafından kandırılmasıyla karısı Desdemona'yı boğarak öldürmesi ve ardından Iago'nun tüm sinsî planlarının ortaya çıkmasıyla sonuçlanır.

2.2.9 Titus Andronicus

Romalı komutan Titus ve ona düşman olan kraliçe arasında geçen trajediyi anlatır. Kraliçenin yaptığı kötülöklere karşı Titus'un sabrı ve intikam aşkı etkileyicidir.

2.2.10 Tarihsel Oyunlar

Shakespeare konuların İngiliz tarihindeki olaylardan alan birkaç oyun da yazdı. Bunlardan ilki, rakiplerine ve düşmanlarına acımasız davranan kötü ruhlu ve kambur Kral III. Richard'ı anlatan III. Richard'dır. Kurbanları arasında Londra Kulesi'nde öldürölen iki genç prens de vardır. Yaşamını yitirdiği Bosworth Field çarpışmasından bir gece önce prenslerin ve öteki kurbanlarının hayaletleri uykusunda Richard'a görötür.

Tarihsel oyunlarından bazıları bir dizi oluşturur: II. Richard'ın Trajedisi, Henry IV'ün iki bölümü ile Henry V. The Tragedy of Richard I'ı da güçsüz kral tahtından vazgeçerek tacını IV. Henry adını alan Henry Bolingbroke'a bırakır. Öbür iki oyunda, yeni kralın yönetimi sırasında sorunlar ve ayaklanmalar baş gösterir; bu sırada kralın öz oğlu Prens Hal avare ve savurgan bir yaşam sürer. Ama babasının ölümüyle tahta geçerek V. Henry adını alan Prens Halin döneminde düzen yeniden kurulur. V. Henry'nin orduları Fransa'da büyük zafer kazanır. Henry'nin Fransız prensesiyle evlenmesi her iki ülkeye de barış getirir.

Shakespeare'in, konularını Eski Yunan ve Roma tarihinden alan oyunlarından en ünlüsü ise Julius Caesar'dır. Bu oyunda dürüst ve erdemli bir kişiliği olan Brutus, Jül Sezar'ın kendisini Roma imparatoru ilan etmesini önlemek amacıyla, arkadaşlarıyla birlik olup çok sevdiği Jül Sezar'ı özgürlük adına öldürür. Ama bunun cumhuriyetin yok olmasını önleyememesi üzerine de kendi canına kıyar.

2.2.11 Mutlu Sonla Biten Oyunlar

Shakespeare yaşamının sonlarına doğru kötülük ve acıyı içerdikleri için tam olarak birer komedi sayılmayan, ama ölümle değil de bağışlama ve mutlu sonla bittikleri için trajedi de sayılmayan birkaç oyun yazdı. Bu oyunlardan biri olan Kış Masalı'nda, Leontes adlı bir kral hiçbir neden yokken karısı Hermione'yi kıskanır, karısıyla tüm ilişkisini keser ve bebek yaşındaki Perdita adlı kızının yabani hayvanlara yem olsun diye ıssız bir yere bırakılmasını emreder. Perdita'yı bir çoban kurtarır ve büyütür. Sonunda kız, babasına geri döner. Kralın uzun yıllar boyunca pişmanlıkla andığı ve öldü diye yas tuttuğu Hermione de geri döner, böylece sonunda geçmişin hataları bağışlanır.

Fırtına'da ise olay, düklüğü elinden alınan Prospero'nun yönetimindeki bir adada geçer. Büyü gücüne sahip Prospero, hava perisi Ariel'i ve yarı insan yarı canavar Caliban'ı yönetmektedir. Yıllar önce hileyle düklüğü ele geçiren Prospero'nun kardeşi Antonio, adanın yakınında bir deniz kazası geçirir. Prospero büyü gücüyle kendisine haksızlık edenleri cezalandırır. Ama daha sonra onları bağışlar ve kızı Miranda'nın Antonio'nun oğlu Prens Ferdinand ile evlenmesine izin verir. Oyun Prospero'nun büyüülü değneğini kırması, büyü kitabını denize atması ve tüm grubun düşmanlıkları geride bırakıp büyüyle onarılmış gemiyle İtalya'ya yelken açmasıyla sona erer.

2.3 YAZARIN DÖNEMİ

Elizabeth dönemi Christopher Marlowe, William Shakespeare, Ben Jonson gibi oyun yazarlarının en verimli çağlarını yaşadığı İngiliz dramasının altın çağıdır. Avrupalı Rönesans dönemi tiyatrosunun doruğunu oluşturan Elizabeth dönemi İngiliz Tiyatrosu'nun siyasal-tarihsel olarak belirleyici, toplumsal-ekonomik, kültürel-sanatsal alanları şunlardır:

1. Aristokrat düzen, güç, çıkar ve değerleri ile erken burjuva düzen ,güç, çıkar ve değerleri arasında bir uzlaşmanın, geçici bir dengenin kurulması sonunda saray ile halk arasında ulusal birlik ve bütünlüğün kurulmuş olması.
2. Feodal üretimin yerini erken kapitalist imalatçı üretimin alması, sermaye birikimine dayalı toplumsal-ekonomik gelişme, erken kapitalist ekonominin açtığı ticari olanaklar

ve dış pazarlara açılma sonunda uluslararası ticaretin gelişmesi,toplumsal çok katmanlılık ve çelişkin yapısal birlik.

3. çok yönlü kültürel zenginleşme,geç-antikçağ tiyatrosuna,tarihine,edebiyatına ve felsefeye ilginin artması,Hıristiyan ideolojisinin sorgulanmaya başlaması,ortaçağ oyun biçimlerinin(lonca oyunları,tansık oyunu,ibret oyunu,ara oyunlar) yanında Rönesans'ın sanat biçimlerinin(pastoral oyun,hümanist oyun,Rönesans öyküsü,halk tiyatrosu) Özümsemesi ve de dünya edebiyat kültürüne egemen,üniversitede yetişmiş,yaratıcı genç bir yazar kuşağının

(Lyly,Kyd,Peele,Grene,Marlowe,Shakespeare,Jonson,Beaumont,Fletcher,Webster,Tourneur,Massinger,Middleton,Marston,Ford,Chapman,Dekker,Heywood,Shirley) yetişmiş olmasıdır.

Bu kültürel çoğulluk,ve zenginlik,drama sanatında da çoğulluğa ve zenginleşmeye yol açmış; erken burjuvanın evrenselliğe açık coşkunculuk duygusu ve iyimserliği yanı sıra, bireyselleşme sürecinde bir anlatımı olmak üzere ,karakter komedyası ve karakter tragedyası türleri ile sınıfsal uzlaşmanın bir anlatımı olarak tragikomedya ortaya çıkmış:halkın ulusal bilincini olgunlaştıran tarihi oyunları yazılmaya başlanmıştır. Bu sanatsal çoğunluğunun bir başka yansıması da oyun yapısında kendini ortaya koymuş: Elizabeth dönemi oyunları, açık biçim özelliğiyle kapalı biçim özelliklerinin uyumlu tarzda bir araya gelerek, özgün bir dramatik yapı oluşturdukları oyunlar olmuştur.buna koşuk biçimde oyun dili de esnek ve sanatlı bir koşuk düzyazı olarak zenginlik göstermiştir.

Elizabeth dönemi İngiliz tiyatrosu genelde iki evreye ayrılabilir :geleneksel değerler ile yeni ekonomik değerler arasındaki çelişkinin henüz su yüzüne çıkmamış olduğu ilk evrede ,her şeyi değiştirebileceğine ve talihin dönebileceğine kayıtsız kalan insanın tragedyası,romantik dramları verilirken (Marlowe,Shakespeare): Marlowe'la birlikte burjuvalaşma sürecinin kendine duyurmaya başlamasıyla,gerçek çelişmeleri barındıran tragedyalar ortaya çıkmış:paranın tüm değerleri tersine çeviren gücünün topluma egemen olmasıyla,karşıt değerlerin sorguya çekildiği kuşkuculuk ve karamsarlığın baş gösterdiği eleştiri duygusunun yer aldığı ikinci evreye girilmiştir (Shakespeare' in olgunluk dönemi).

17.yüzyılın başındaysa,kapitalizm İngiltere’de gelişmesi sonunda,gündelik yaşamada yansıyan sorunlar ele alınmaya,geleneksel biçimlerden uzaklaşmadan, ahlak ölçütleriyle yargılanmaya başlamıştır (Jonson, Middleton, Dekker,Heywood).

Ulusal olduğu kadar, çok yönlü ve gerçekçi bir halk tiyatrosu niteliğini taşımış olan Elizabeth dönemi İngiliz Tiyatrosu’nda yalnızca drama sanatı değil ama onunla bütünleşmiş olan tiyatro sanatı da gelişme göstermiştir;Elizabeth dönemi tiyatrosu halkla bütünleşen bir tiyatro olmuştur.

Bu dönemde,ilk tiyatro yapısı, the Theater, oyuncu Burbage tarafından(Püritanların baskılarından kurtulmak için) Londra dışında 1576’da kurulmuştur.Elizabeth dönemimin öbür ünlü tiyatro yapılarıysa şunlardır: Globe Theater(1599),RoseTheater(1587),Fortune Theatre(1600),Blackgairs Theater(1576).

Elizabeth dönemi tiyatrolarının kendine özgü bir yapısı vardır. Halkın gündelik yaşamına, açık havada oynamaya elverişli yapılan bu tiyatro yapıları,sekizgen ya da silindirik biçimdeydi ortası ve üstü açıktı;bu içi boş alanın çevresinde,tüç katlı(200-3000 kişilik)izleyici yerleri, galeriler vardı. Ön sahne, tüç kapı ile içeriye uzanıyor ve iç sahneye geçiliyordu;savaş alanı, sokak,orman, taht odası gibi yerler ön sahnede geçerken, yatak odası, ev girişi-çıkışları ve bahçe gibi yerler için iç sahne kullanılıyordu. Ön sahnenin üstündeki balkon üst sahneydi ve sur,kale,balkon,tepe gibi yerler için kullanılıyordu.Perdelerle örtülü ve odaları olan galerinin bir üstündeki çatı ,oyun yeri olmaktan çok gözcü kulesi,kale burcu ve çalgıcıların yeri olarak kullanılıyor,cennet yerinede geçiyordu.Ön sahnenin bir de yer kapağı vardı; buradan hayaletler çıkıyor ya da mezar sahneleri için kullanılıyordu. Sahne duvarının arkasında oyuncuların giyisilerini değiştirdikleri odalar vardı, onun üstünde de sahne makineleri bulunuyordu. Oyunlar gün içinde (öğleden sonra saat 2:00 da) oynanıyordu ve bütün oyuncular erkekti. Oyuncu toplulukları (Admiral’s Men Chamberlain’s Men) saray ve soyluların koruması altındaydı; yüksek bir görevli(şenlikçibaşı), tiyatroların etkinliklerinden ve oyunların sansürlerinden sorumluydu. Oyun yazarları tiyatro topluluklarıyla birlikte çalışıyorlardı; tiyatro topluluklarının kendi yazarları vardı.başlıca tiyatro işletmecisi ise,Rose Theatre ile Fortune Theatre kurmuş olan P.Henslow’du.

Elizabeth dönemi İngiliz tiyatrosu (drama sanatı), daha sonraki tüm İngiliz drama sanatını olduğu kadar, Avrupa drama sanatını da derinden etkilemiştir.

2.4 ESERİN GEÇTİĞİ DÖNEM

2.4.1 Osmanlı – Venedik Savaşı (1570-1573)

Osmanlı-Venedik Savaşı veya Kıbrıs Seferi, Osmanlı-Venedik savaşlarının dördüncüsüdür. 1570-73 yılları arasında Osmanlı İmparatorluğu ile Venedik Cumhuriyeti arasında yapılmıştır. Savaşın ilerleyen döneminde Venedik saflarına dahil olan devletler olmuştur. Papa V. Pius'un girişimleriyle oluşturulan Kutsal İttifaka Venedik Cumhuriyeti, İspanyol İmparatorluğu, Papalık Devleti, Ceneviz Cumhuriyeti, Savoya Dükalığı ve Hospitalier Şövalyeleri katılmıştır.

Osmanlı Sultanı II. Selim iktidarının en önemli askeri harekâtıdır. Daha önce I. Süleyman döneminde Malta Kuşatması girişimiyle başlayan gerginlik, Venedik Cumhuriyeti denetimindeki Kıbrıs'a sefer düzenlenmesiyle sürer. Direniş göstermeden düşen Lefkoşa'dan sonra Venedik denetiminde sadece Famagusta kalır. 11 ay boyunca kuşaymaya direnen şehir 1571 yılı Ağustos ayında düşer. İki ay sonra ise İnebahtı Deniz Muharebesinde Haçlı donanması Osmanlı donanmasını yense de galibiyetin yarattığı durumdan faydalanamayacaktır. Yeniden hızla donanma inşa eden Osmanlılar karşısında Venedik Cumhuriyeti barış yapmak durumunda kalır.

2.4.2 Osmanlı Venedik Savaşı Öncesi

Zengin ve büyük Kıbrıs adası 1489 yılından beri Venedik hakimiyetindeydi. Girit ile beraber Venedik'in denizaşırı topraklarının en önemlilerinin başında geliyordu. 16. yüzyıl ortalarında tahmini nüfusu 160 bin olan adanın ticaret yollarının ortasında olmasının ötesinde verimli topraklarında pamuk ve şeker hasadı da yapılmaktaydı. Topraklarından en uzaktaki kolonilerin korumak isteyen Venedikliler bir dönem Memlülklerle yıllık 8 bin düka altın vergi bile vermeye razı olmuştur. Memlüklerin 1517 yılında Osmanlıların egemenliğine girmesinden sonra antlaşma Osmanlılarla da sürdürülmüştür. Ancak adanın Osmanlı toprakları ortasındaki konumu, onu ileriki

vadede olası bir hedef haline getirmekteydi. Aynı zamanda hacca giden Müslümanların adada üslenen korsanların sürekli saldırısına uğraması da sık gündeme geliyordu. 1568 yılında imzalanan Edirne Antlaşması ile duraklayan Osmanlı-Habsburg Savaşları sayesinde Osmanlılar nihayet Kıbrıs'ı gündeme alabilmiştir. II. Selim 1566 yılında tahta çıktığında önceliğini adanın ele geçirilmesine vermiştir. Bu kapsamda Venedik ile yapılmış olan barış antlaşması Şeyhülislam Mehmet Ebussuud Efendi tarafından Kıbrıs'ın eski İslam toprağı olduğu gerekçesiyle geçersiz kılınmış ve yeniden fetih için askeri harekâtın öntündeki hukuki engel kaldırılmıştır. II. Selim'in lalası Lala Mustafa Paşa kara birliklerinin komutanı olurken donanmanın başına da Müezzinzade Ali Paşa getirilir. Ali Paşa donanma konusunda uzman olmadığından yardımcılığına denizci olan Piyale Paşa'yı getirir.

Venedik tarafında ise Osmanlıların emelleri belli olunca hazırlıklar yapılmaya başlanır. Sürekli genişleyen Osmanlı donanması ve Malta'ya karşı yapılan başarısız girişimin ardından sırada Kıbrıs'ın olduğu anlaşılır. Özellikle 1568 yılında Osmanlı donanmasına bağlı bazı gemilerin Kıbrıs limanlarına keşif amacıyla gelmesi dikkatleri çekmiştir. bunun üzerine Venedik cumhuriyeti Kıbrıs, Girit ve korfu'daki kalelerin tahkimatını artırmak için dönemin ünlü istihkamacısı Sforza Pallavicini'yi tutarak çalışmaları başlatır. Savunmalar geliştirilir ve görece yalıtık konumda ve uzakta olan Girit ve Kıbrıs tahkimatları uzun süre kendi kendine yetebilecek şekilde güçlendirilir. Ancak özellikle uzun bir kuşatmayla karşı karşıya kalınma ihtimalinde buralarda erzak ve cephane sıkıntısı çekileceği aşikardır. Venediklilerin yardım umdukları İspanyol İmparatorluğu ise bu dönemde kendi topraklarında Moriskoların isyanı ve Hollanda Ayaklanması ile meşguldür. Venediklilerin bir diğer sorunu da çoğunlukla Ortodoks Yunanlılardan oluşan ada halkının Katolik Venediklilerden memnun olmamalarıdır.

Nihayet hazırlıkların tamamlanmasıyla beraber 1570 yılı Mart ayında Venedik'e yollanan Osmanlı elçisi Kıbrıs topraklarının Osmanlılara verilmesini talep eden bir ultimatomu sunar. Ultimatom reddedilir.

2.4.3 Kıbrısın Osmanlılar Tarafında Fethi

27 Haziran günü 350-400 parça gemi ve 60-100 bin askerle yola çıkan Osmanlı

donanması 3 Temmuz günü hiçbir direnişle karşılaşmadan adanın güneyindeki Larnaka yakınlarından karaya çıkararak başkent Nicosia'ya doğru yürüyüşe geçer. Adadaki Venedikliler çıkartma sırasında savunma yapmayı düşünselerde Osmanlı donanmasının büyüklüğü karşısında bundan vazgeçerler. Tahkim alanda savunmada beklemek ve yardım gelmesini beklemek tercih edilir. Nicosia kuşatması 22 Temmuz günü başlar ve 9 Eylül gününe kadar 7 hafta sürer. Şehir duvarlarının altına kazılan lağım ve yoğun arkebüz ateşi sayesinde şehir düşer. Direnen şehir ele geçirilince yapılan katliamda 20 bin kişiyi öldürüldüğü iddia edilir. Kentteki kadın ve çocuklar da köle olarak satılmak üzere tutsak edilmiştir. Kutsal İttifak kapsamında oluşturulmuş olan ve Venedik Cumhuriyeti, Papalık Devleti ve İspanyol gemilerinden oluşan Haçlı donanması Girit'ten Kıbrıs'a girmek üzereyken aldığı Nicosia'nın düşme haberinin üzerine geriye döner. Nicosia'nın düşüşünden sonra kuzeydeki Kyrenia kalesi de direniş göstermeden teslim olur. 15 Eylül günü Osmanlı süvarileri son tahkimat olan Famagusta önünde görülür. Bu aşamada toplam Venedik kayıpları, yerel halkın kayıpları dahil 56 bin ölü veya esir olarak verilmektedir. Famagusta'yı savunanların sayısı ise 8500 asker ve 90 parça toptur. Kale komutanı Marco Antonio Bragadin 11 ay boyunca kuşatmaya dayanacak ve zamanla artarak sayısı 200 bin asker ve 145 topa çıkan Osmanlı ordusuna karşı direnecektir. Osmanlı donanması kenti denizden de tamamen kuşatacak güçten uzak olduğu için Venedikliler erzak ve birlik desteği alabilmekteydi. Bu sırada Sadrazam Sokollu Mehmet Paşa da Venediklilerle uzlaşma zemini arayarak Famagusta'da bir Venedik ticaret kolonisi kalması koşuluyla tüm adanın Osmanlılara verilmesini istiyordu. Ancak uzun süren kuşatmanın başarısızlığı ve oluşmakta olan Kutsal İttifak donanmasından cesaret alan Venedikliler teklifi reddetmiştir. 12 Mayıs 1571 günü yeniden başlayan ağır bombardıman sonunda 1 Ağustos günü cephanesi tükenen kale teslim olur. Kuşatma boyunca 50 bin askerini kaybeden Osmanlı Ordusunda kayıplar oldukça ağır olmuştur. Osmanlılar adadaki Hristiyan halkın kalmasına izin verecek ve Venedikli askerlerin de topraklarına dönmelerine olanak tanınacaktır. Ancak kale komutanı Bragadin'in tutsak ettiği Müslümanlara yaptığı işkenceler ortaya çıkınca Lala Mustafa Paşa bu kişinin işkenceyle öldürülmesine karar verir Beraberindekiler de öldürülür veya köle olarak satılmak üzere tutsak edilir.

2.5 ESERİN TEMASI

Kıskançlık.

2.6 ESERİN İDEASI (ANAFİKİR)

Bütün kötü tutkuların en kirlisi kıskançlıktır.

2.7 ESERİN TÜRÜ

W.Shakespeare' in "Othello" adlı eserinin türü tragedya'dır.

2.8 ESERİN KONUSU

Othello adlı oyununun konusu, yıllarca Venedik devletinin hizmetinde savaşmış, türlü kahramanlıklar göstermiş Mağripli zenci bir komutan ile Venedikli beyaz bir kızın engel tanımayan aşkları, karısını delicesine seven bu komutanın emrindeki bir subayın kara çalmaları yüzünden karısından soğuması, karısına hediye ettiği ve namus simgesi olarak gördüğü küçük bir mendili başka bir erkeğin elinde görünce aldatıldığı kuşkusuna kapılık çok sevdiği karısını boğarak vahşice öldürmesidir.

2.9 ESERİN ÖZETİ

2.9.1 Birinci Perde

Othello, Venedik devletinin hizmetinde çalışan, savaşlarda gösterdiği başarı ve kahramanlıklarla halkın sevgisini ve güvenini kazanmış, Mağripli zenci bir komutandır. Gecenin geç bir vaktinde Sinyor Brabantio'nun kızı Desdemona ile gizlice evlenir.

Iago ile Roderigo kendi aralarında konuşurlar. Roderigo biraz şaşkın, saf, birazcık da salak bir adamdır. Desdemona'nın peşinden bir süre koşmuş, ancak ondan yüz bulamamıştır. Sevdiği kızı elinden aldığı için Othello'ya kin duymaktadır. Iago ise,

kendisinin hakkı olduğunu düşündüğü yaverlik görevine Michael Cassio'nun getirilmesini, kendisinin ise daha düşük bir rütbe olan sancak çavuşluğuna getirilmesini hazmedemez. Komutanı Othello'ya, görev dağılımında haksızlık yaptığı için kin duyar. Iago kin ve nefretini içinde saklamayı, onlara dost görünüp zamanı gelince de bu haksızlığı onlara pahalıya ödetmeyi düşünür.

Iago ile Roderigo gecenin geç bir saatinde Sinyor Brabantio'nun evine giderek bağırıp çağırmaya başlarlar.

“Uyanın, hey Brabantio! Hırsız var,

Evinize, kızıma, paralarınıza göz kulak olun!

Hırsız var, hırsız!”

“Yemin ederim, soyuldunuz. Bir şeyler giyin üstünüze hemen,

Yüreğinizden vurdular sizi, ruhunuzun yarısı uçtu elden.

Şu anda, evet tam şu anda, soylu sinyor,

Kocamış bir kara koç, sizin ak kuzunuza atlıyor.

Kızının evde olmadığını, Mağripli'ye kaçtığını anlayan Brabantio yanına birkaç muhafız alarak telaşla kızını aramaya çıkar.

Öte yanda, aynı gece Venedik Düka'sı, Osmanlı donanmasına ait çok sayıda geminin Kıbrıs'a yöneldiği bilgisi üzerine acil olarak senatoyu toplamıştır. Othello senato salonuna giderken Brabantio ile karşılaşır. Brabantio, kızının aklını çelip onu kaçırdığı için olanca öfkesiyle Othello'ya hakaretler eder. Othello'yu sırf zenci olduğu için aşağılar, kendisine damat olarak yakıştıramaz. Büyüler yaparak, ilaçlar içirerek kızını kandırdığını söyler.

Düka'nın çağrısı acil olduğu için hızla toplantının yapıldığı salona giderler. Senatörler çok sayıda Osmanlı gemisinin Kıbrıs'a doğru ilerlediği haberi yüzünden çok telaşlıdır. Düka, Kıbrıs'ı savunma görevini yiğit Othello'ya verir. Othello, katıldığı

savaşlarda gösterdiği başarılarla senatörlerin ve halkın güvenini kazanmış, tecrübeli bir komutandır.

Sinyor Brabantio, Othello'yu Düka'ya şikayet eder. Othello'nun büyülerle ve ilaçlarla kızını kandırıp kaçırdığını söyler. Yıllarca Venedik için canını hiçe sayıp savaş meydanlarında koşturmuş, türlü yaralar almış yiğit Othello, Brabantio'nun asılsız suçlamalarına karşı kendisini gayet soğukkanlı bir şekilde savunur. Othello, Sinyor Brabantio'nun önceleri kendisini çok sevdiğini, sık sık evine çağırdığını, kendisinden başından geçen tehlikeli olayları anlatmasını istediğini, kızı Desdemona'nın da bu maceraları heyecanla dinlediğini, kendisine acıdığı için de Desdemona'yı sevdiğini anlatır.

“Babası severdi beni, çağırırdı sık sık evine;

Anlatmamı isterdi durmadan hayatımın hikâyesini,

Yıl yıl katıldığım savaşları, kuşatmaları, başımdan geçenleri.

Ta çocukluk günlerimden başlar, anlat dediği ana kadar,

Baştan başa anlatırdım bütün hayatımı ben de.

Bu arada dinleyeni etkileyen tehlikeleri,

Nefes kesici kazaları, karada, denizde,

Anlatırdım nasıl kurtulduğumu ölümden kıl payıyla,

Nasıl yakalanıp tutsak düştüğümü küstah düşmana,

Köle olarak nasıl satıldığımı, sonra da salıverildiğimi...

Dikkatle dinlerdi Desdemona bunları...

Anlattıklarımı doymak bilmez kulağıyla yutardı sanki.

Fark edince onun bu ilgisini uygun bir an kolladım

Onu öyle bir havaya getirdim ki...

Söz edip çektiğim acılardan gençliğimde,

Sık sık baştan çıkardım gözyaşlarımı...

O, beni başımdan geçen tehlikeler için sevdi,

Ben de onu, anlattıklarına acıdı diye.

Kullandığım tek büyü bu işte.

Düka, Othello'nun yaptığı bu konuşmadan çok etkilenir, içtenliğine inanır. Bunun bir gönül işi olduğunu düşünür ve bu işte bir yanlışlık görmez. Sinyor Brabantio'dan tavrını biraz yumuşatmasını ister. Brabantio, gönülsüz bir şekilde kızı Desdemona'yı Othello'ya verdiğini söyler, ancak kızına da öfke dolu sözler söylemekten kendini alamaz. Düka, Othello'ya Kıbrıs'a gürültülü bir sefer hazırlığı yapmasını ve hemen bu gece yola çıkmasını söyler. Desdemona, kocasıyla birlikte Kıbrıs'a gitmek için Düka'dan izin ister. Düka, gidip gitmeme kararını kendilerine bırakır. Othello, yazılı emirleri ve karısı Desdemona'yı getirmesi için güvendiği bir adamını, sancak çavuşu Iago'yu bırakır. Karısını ona emanet eder.

Othello'nun sevgisine ve içtenliğine inanan Düka, toplantıyı kapatırken kederli babaya, "Soylu sinyor, eğer erdem güzellikten yoksun değilse, / Damadınız kara olmaktan çok aktır. diyerek onu teselli etmeye çalışır. Sinyor Brabantio, Othello'ya "Aklım varsa gözünü dört aç Mağripli. / Babasını aldattı o, seni de aldatabilir." (s.52) diyerek onu huzursuz etmeye çalışır. Othello, Brabantio'nun bu sözlerine "Canım feda karımın bana bağlılığına." (s.52) diyerek karşılık verir.

Bu arada, sevdiği kızı temelli kaybettiğini düşünen saf âşık Roderigo, Iago'nun yanına gelir, kendisini denize atıp intihar edeceğini söyler. Kurnaz Iago, saf arkadaşı Roderigo'ya kesesini parayla doldurmasını, yüzüne de bir asker sakalı takmasını ve kendileriyle beraber Kıbrıs'a gelmesini söyler. Kısa bir süre sonra Desdemona'nın tadına bakacağını söyler.

"Kendini denize atacakmış?.. Dinle sana yardım etmek için şimdiye kadar elime bu kadar güzel bir fırsat geçmemişti. Kesene para koy. Takma bir asker sakalıyla yüzünü sertleştir, savaş neredeyse oraya gel. Dediğim gibi, para koy kesene. Desdemona'nın Mağripli'den soğuması uzun sürmez -keseni parayla doldur- tabii Mağripli de ondan bıacaktır. Başlangıcı birdenbire olanın sonu da çabuk gelir. Sen yalnızca kesene para

koy... Parayla doldur keseni... Bütün paramı yanına al... Desdemona'nın tadına bakacaksın. Sen keseni parayla doldur yeter. Boğulmanın Tanrı belesini versin! Kafandan çıkart at bunu. Onsuz boğulup gebermektense, zevk uğruna ipe gitmen çok daha iyi.”

Sancak Çavuşu Iago, arkadaşı Roderigo'yu kendisine keselik edecek bir sersem olarak görür. Komutanı Othello'ya karşı da derin bir kin duymaktadır. Çünkü karısı Emilia'nın kendisini Othello'yla aldattığı herkesin dilindedir. Bu söylentinin aslı olup olmadığına aldırmaz, karısının gerçekten kendisini aldattığını düşünür. Bunun intikamını almak için haince planlar kurar. Genç, kibar ve yakışıklı yaver Cassio ile Desdemona arasında bir yakınlık olduğunu çıtlatacaktır Othello'nun kulağına.

2.9.2 İkinci Perde

Othello'nun gemisi Kıbrıs'a giderken kuvvetli bir fırtınaya yakalanır. Bu fırtınada Osmanlı donanması çok ağır kayıplar verir, dağılır. Adaya önce Yaver Cassio'nun gemisi gelir, hemen ardından Iago'nun gemisi gelir. Aslında bir hafta sonra gelmesi gereken bu gemiler fırtınanın şişirdiği yelkenlerin gücüyle adaya beklenenden önce gelmiştir. Iago, karısı Emilia ve Desdemona karaya çıkarlar. Desdemona, kocasının gelmediğini öğrenince endişelenir. Yaver Cassio, Desdemona'ya karşı gayet kibar davranır. Cassio'nun nezaketi ve yakışıklılığı, Iago'ya haince planlar kurmak için cesaret verir. Bir süre sonra Othello'nun gemisi de görünür. Othello, karısının kendinden önce gelmesine şaşırır, onu gördüğü için çok sevinir. Kıbrıs halkına, Osmanlı donanmasının battığını, savaş tehlikesinin geçtiğini söyler.

Iago, saf âşık Roderigo'yu, Desdemona'nın Yaver Cassio'ya abayı yaktığına, Yaver Cassio'nun şehvet düşkünü zampara bir adam olduğuna inandırır. Geceleyin nöbet sırasında Cassio'ya askerliğini kötüleyecek sözler söyleyerek onu kızdırmasını tembihler. Bu şekilde sevdiği kadın kendisine kalacaktır. Iago ise, Cassio'yu yaverlik görevinden ederek ondan öcünü almış olacaktır. Hain Iago'nun planına göre; Roderigo bir şekilde Yaver Cassio'yu kızdıracak, Iago ise sarhoş askerleri kışkırtarak kargaşa çıkmasına neden olacaktır.

Othello, savaş tehlikesi ortadan kalktığı için Kıbrıs halkının şenlik yapmasını, dans edip eğlenmesini ister. Nöbetçilerin sorumluluğunu yaveri Cassio'ya verir, sevgili karısının

yanına gider. Iago; nöbetçilere, askerlere ve Kıbrıslı gençlere bol bol içki içirir. Cassio'ya da türlü numaralarla içki içirir, epey uğraştıktan sonra onu sarhoş etmeyi başarır. Cassio, nöbet yerlerini dolaşmaya çıkar. Hemen arkasından Roderigo hareketlenir. Iago, eski vali Montano'ya Cassio'nun iyi bir asker olduğunu, fakat içki alışkanlığının çok kötü olduğunu söyler. Kısa bir süre sonra Cassio'nun küfürler savurarak Roderigo'yu kovaladığı görülür. Cassio, Roderigo'yu pataklamaya başlar. Iago'nun yalan sözleriyle dolduruşa gelen soylu Montano, Yaver Cassio'nun önüne geçer, ona sarhoş olduğunu, kendisine hâkim olmasını söyler. Yarı sarhoş bir halde olan Cassio, öfkelenir, Montano'ya saldırır, onu yaralar. Iago fırsattan istifade, orada bulunanları kışkırtır, büyük bir kargaşa çıkmasına neden olur. Herkes birbirine girer, ortalık karışır, alarm çanları çalmaya başlar.

Othello gelir, ortamı sakinleştirir. Iago'ya bu kargaşayı kimin başlattığını sorar. Yaveri Cassio'yu ve soylu Montano'yu azarlar. Yaver Cassio, konuşacak durumda olmadığını söyler. Othello, çavuşu Iago'dan olanı biteni anlatmasını ister. Iago son derece kurnaz ve zekice söz oyunları ile, görünüşte Yaver Cassio'yu koruyormuş gibi, onun aleyhinde bir şey söyleyememiş gibi yapar, fakat gerçekte Cassio'yu suçlayan bir açıklama yapar. Komutan Othello'yu, Yaver Cassio'nun suçlu olduğuna inandırır. Othello, Cassio'nun yaverlik görevine son verir. Cassio, itibarını kaybettiği için çok üzülür. Iago, onu teselli ediyor görünür, ancak içten içe, haince planlarını bir bir gerçekleştirmenin hazzını yaşar. Genç ve yakışıklı Cassio ile Desdemona'nın birbirine yaklaşmalarını ister. Cassio'ya, Desdemona'ya gitmesini, kocasının kendisini bağışlaması için ondan yardım istemesini söyler.

“Cehennemim dini imamı işte böyle!

En kara günahları işletecekleri zaman şeytanlar,

Bunu önce sevap diye yutturmaya kalkarlar;

Tıpkı benim yaptığım gibi.

Bu saf alık şimdi Desdemona'ya gidecek,

Kendisi için ısrarla ondan Mağripli'ye yalvarmasını isteyecek.

Ben de o sırada Mağripli'nin kulağına zehrimi akıtırım:

Karısının Cassio'ya cinsel bir çekim duyduğunu,

Cassio'ya yaranmak için böyle yalvardığımı anlatırım.

Böylece karısının erdemlerine olan inancını

Mağripli'nin gözünden silerim;

Desdemona'nın o kar beyaz namusunu

Katran kuyusuna çeviririm.”

Roderigo, Iago'ya kızar; parasının tükendiğini, bir güzel de dayak yediğini, beş parasız, fakat azıcık akıllanmış olarak Venedik'e döneceğini söyler. Kurnaz Iago, küçük bir acıya karşılık rakibi Cassio'yu yerinden ettiğini söyler, onu sakinleştirir. Iago'nun yeni planı, yakışıklı Cassio ile Desdemona konuşurlarken, Othello'nun onları görmesini sağlamaktır.

2.9.3 Üçüncü Perde

Cassio, Iago'nun karısı Emilia'dan kendisini Desdemona ile görüştürmesi için yardım ister. Cassio, Desdemona ile görüşür, Othello'nun kendisini bağışlaması için onunla konuşmasını ister. Desdemona, elinden geleni yapacağını söyler.

Othello ile Iago'nun geldiklerini gören Cassio, gerginlik çıkmaması için oradan uzaklaşır. Othello, karısının yanından ayrılan kişinin Cassio olduğunu görür. Iago, fırsattan istifade, “Bak işte, bunu beğenmedim.” diyerek Othello'nun yüreğine ilk kuşku tohumlarını serper. Desdemona hem tatlı hem de inatçı bir ısrarla kocasından Cassio'yu bağışlamasını ister.

Iago, Othello'ya Cassio'nun Desdemona'yı daha önceden tanıyıp tanımadığını sorar. Othello, çavuşu Iago'nun tatsız bir şeyler ima etmeye çalıştığını anlar. Cassio'nun namuslu biri olup olmadığını sorar. Iago, karısı, Cassio'yla birlikteyken gözünü dört açmasını söyler. Othello, karısının namusundan emin olduğunu söyler, ancak kuşku ve kıskançlık illeti yüreğini kemirmeye başlar.

“... bir kez fırsat verdin mi kuşkuya

Karara da vardın demektir.

Seninki gibi bayağı ve pis tahminlerle

Yürütemem gönlümün işlerini.

Karım güzel, kendine bakıyor, dostluktan hoşlanıyor,

Herkesle görüşüyor, güzel şarkı söylüyor,

Çalıp oynuyor diyecekler korkusuyla

Kıskançlığa yer veremem.

Bunlar yeni değerler katar değerli bir insana.

En ufak bir korkum, bir kuşum yok

Karım aldatır diye beni noksanlarım yüzünden.

Gözleri görtüyordu beni seçerken.” (s.109)

Venedikli Desdemona'nın kendi ülkesinden, kendi soyundan bir erkekle değil de zenci bir adamla evlenmesinin doğaya aykırı olduğunu, bu tip kadınlarda cinsel sapkınlıkların olabileceğini söyler.

“Kendi ülkesinden, kendi huyundan, kendi seviyesinden

Birçok evlenme teklifini geri çevirdi.

Oysa doğada her şey dengi denginedir –

Böyle davranan kadınlarda cinsel istekler,

Sapıkça anormallikler, doğaya aykırı düşüncelerden gelir –

Ama başışlayım beni – bu sözlerim,

Özellikle karımız için söylenmiş değil;

Olur a, bir gün eskiye döner de,

Kendi soyundan erkekleri camı çeker belki,

Sizi, kendi ülkesinin erkekleriyle

Karşılaştırır diye kaygılıyım hani.

Iago'nun ustalıkla süslediği bu sözlerden sonra Othello'nun içindeki kuşku iyice güçlenir. Desdemona gelir. Othello, şakaklarının ağrıdığını söyler. Desdemona, Othello'nun kendisine hediye ettiği mendili farkında olmadan yere düşürür. Desdemona'nın düşürdüğü mendili Emilia bulur. Emilia, kocasının bu mendili çalması için belki yüz kez yalvardığını hatırlar. Kocasının bu mendili ısrarla istemesine pek bir anlam veremese de bu mendili bulduğu için yine de sevinir. Hanımı Desdemona için bu mendilin ne kadar değerli olduğunu, onu tutkuyla sevdiğini, öpüp kokladığını bilir. Emilia, mendili doğru kocasına götürür. Iago, mendili görünce bir hazine bulmuş kadar sevinir. Karısına bu mendilden kimseye bahsetmemesini sıkıca tembihler. Mendili ne yapacağı konusunda karısına hiçbir açıklama yapmaz.

Karısının kendisine ihanet ettiği kuşkusu, yiğit Othello'nun yüreğini yakıp kavurur.

“Defol, git! İşkenceye soktun beni.

Yemin ederim, bilmeden üst üste aldatılmak,

Aldatıldığımdan kuşkulanmaktan çok daha iyi...

Görmüyordum, düşünmüyordum, bana zararı dokunmuyordu.

Her gece rahat uyuyordum, tasasızdım, yerindeydi keyfim.

Dudaklarında Cassio'nun öpüşlerini duymuyordum.

Soyulan insan, ne çalındığını fark etmemişse,

Kimse de ona söylememişse, soyulmamış demektir...

Bütün ordugâh, en küçük ırgatına kadar hepsi

Tatmış olsaydı onun güzel bedenini,

Ve tek ben bilmeseydim bunu mutlu kalırdım hiç olmazsa.

Ah, bundan sonra elveda gönül rahatlığına!

Elveda rahat! Elveda huzur!

Perişan bir halde olan Othello, Iago'dan Desdemona'nın Cassio ile ilişkisi olduğunu sağlam kanıtlarla ispatlamasını ister, aksi takdirde kendisini öldüreceğini söyler. Iago, komutanı Othello'nun kıskançlık duygusunun iyice kabardığını görür. Othello'nun kuşkularını daha da artırmak için yeni yalanlar sıralar. Bir gece Cassio'da kaldığını, onun uykusunda Desdemona'yı sayıkladığını, üstü çilek işlemeli bir mendili onun elinde gördüğünü, bu mendille sakalını sildiğini söyler. Othello, bu iki sağlam kanıttan sonra, karısının kendisini aldattığına kesin olarak inanır. Kalbinde aşkın yerini, nefret ve intikam duyguları alır.

“Ah, o alçağın kırk bin canı olsa keşke!

Tek bir can çok az öcümü almak için.

Şimdi anladım doğru olduğunu: Iago, bak buraya

Bu salak aşkıma göklere savuruyorum, bak; uçup gitti işte.

Yüksel kara intikam cehennemini yedi kat dibinden!

Ey aşk, zorba nefrete bırak tacımı da, gönlündeki tahtımı da!

Yılan dilinin zehriyle dopdolu göğsüm kabar artık!”

Iago, komutanına isteği ne kadar kanlı olursa olsun hizmetinde olduğunu söyler. Othello, çavuşu Iago'dan Cassio'yu öldürmesini ister. Iago'yu yaver yapar.

Othello nezle olduğunu söyler, karısından kendi hediye ettiği mendili ister. Desdemona mendili kaybettiği için, ısrarla mendili getirmesini söyleyen kocasına ne diyeceğini bilemez.

“O mendili bir çingene vermiş anneme.

Bir büyücüymüş, insanın aklından geçenleri okuyabilirmiş hemen.

Anneme, bu mendili yanında tuttuğu sürece,

Kocasının ona âşık olup bağlı kalacağını,
Ama onu kaybederse ya da armağan ederse birine,
Babamın gözünden düşeceğini,
Babamın da yeni aşklar peşinde koşacağını
Söylemiş. Ölürlen bana verdi annem mendili,
Kader bana bir eş verdiğinde, onu karıma vermeme istedi.
Ben de yerine getirdim isteğini;
Dikkatli ol, onu gözbebeğin gibi koru,
Onu kaybetmek ya da başka birine vermek
Eşi görülmemiş bir felâket olur.”

Othello, karısından ısrarla mendili getirmesini ister. Zavallı Desdemona olan bitenden habersiz, saf bir şekilde, kocasına Cassio’yu bağışlaması için yalvarır. Desdemona’nın mendili getirememesi, Othello’nun kuşkularını güçlendirir. Karısının kendisini Cassio’yla aldattığından hiç kuşkusu yoktur artık.

Cassio, odasında bulduğu mendili birlikte olduğu bir kadına, Bianca’ya verir. Bianca, bu mendilin başka bir kadına ait olduğunu düşünür, Cassio’yu kıskanır, ona çok kızar. Cassio, mendili odasında bulduğunu, işlemlerini çok beğendiğini söyler, bir örneğini çıkarmasını ister.

2.9.4 Dördüncü Perde

Yaver Iago, komutanı Othello’yu kıskançlıktan kudurtmak için Cassio’yla ilgili iğrenç yalanlarına yenilerini ekler. Cassio’nun Desdemona ile birlikte olduğunu kendisine anlattığını söyler. Othello, çok sevdiği karısının başka bir erkekle yattığı düşüncesine dayanamaz, kendisini kaybeder. Tıpkı bir sara hastası gibi krize girer, kıvrılır. Bu sırada Cassio gelir, komutanını bu halde görünce endişelenir. Iago, merak edilecek bir şey olmadığını söyler, Cassio’yu gönderir. Bir süre sonra Othello kendine gelir. Iago, komutanına bir yere gizlenip kendilerini gözetlemesini, birazdan Cassio’nun geleceğini,

onunla konuşurken yüz ifadesine dikkatlice bakmasını söyler. Iago, Cassio'yu neşelendirmek amacıyla birlikte olduğu Bianca'dan söz açar, türlü numaralar yapar. Bu sırada Bianca gelir, sinirli bir tavırla mendili atar, hangi kadından aldıysa mendili ona vermesini söyler. Zaten Cassio'nun gültüşlerine yeterince sinirlenen Othello, karısına hediye ettiği mendili görünce kendini kaybeder.

Othello, karısını hemen bu gece zehirle öldüreceğini söyler. Iago'dan kendisine zehir bulmasını ister. Iago, bu işi zehirle değil, onu lekelediği yatakta boğarak öldürmesini söyler. Boğarak öldürme fikri, öfkesinden kuduran Othello'nun hoşuna gider. Karısını boğarak öldürmeye karar verir.

Düka'nın elçisi Lodovico, Venedik'ten haberler getirir. Othello'ya bir mektup verir. Othello'nun Kıbrıs'taki görevine son verilmiş, yerine ise Cassio getirilmiştir. Othello, Venedik'e çağrılmaktadır. Desdemona, Cassio'nun Othello'dan boşalan yere geçeceği haberine çok sevindiğini söyler. Desdemona'nın bu sözleri, Othello'yu iyice çileden çıkarır. Othello, konukların önünde karısına "Şeytan!" diye hakaret eder, onu tokatlar, kovar. Desdemona'nın kuzeni soylu Lodovico, gördüklerine inanamaz, Othello'nun bu dengesiz davranışlarına bir anlam veremez.

Othello, karısının hizmetinde bulunan Emilia'dan kuşkullanır, onu sorguya çeker. Desdemona'nın kendisini aldatıp aldatmadığını öğrenmek ister. Emilia, hanımının namuslu bir kadın olduğunu söyler, ancak Othello inanmaz. Emilia'nın karısına gözcülük ettiğini, karısının suç ortağı olduğunu düşünür.

"Desdemona namusludur efendim, bahse girerim,

Bunun için ruhumu koyarım ortaya.

Kafanızda başka düşünceler varsa,

Hepsini çıkarın aklınızdan; yakar yoksa yüreğinizi,

Bunu aklınıza sokan bir alçak varsa eğer

Dilerim, gazabına uğrasın Tanrı'nın,

Sürtüm sürtüm sürtüstün Tanrı'nın bahçesindeki yılan gibi.

Eğer hanımcığım da namuslu, iffetli ve sadık değilse,

Dünyada bir tek mutlu erkek yok demektir.

Onun yanında eşlerin en temizi bile

Kara bir leke gibi pistir.”

Othello, karısının yüzüne karşı “orospu” diye hitap eder. Emilia, haksız yere hanımını böylesine ağır suçladığı için Othello’yu karalayan sözler eder. Othello’nun kafasına bu kötü düşünceleri sokan, onu kandıran biri olduğunu düşündür. Iago, Othello’nun bugünlerde biraz gergin olduğunu, devlet işlerine kızıp sinirini karısından çıkardığını söyler. Üzüntü içinde kıvranan Desdemona’yı teselli etmeye çalışır.

“Ah Iago, ne yapayım söyle,

Tekrar kazanmak için efendimin sevgisini?

İyi dost git onu gör; Tanrı’nın ışığı üzerine yemin ederim ki,

Bilmiyorum onu nasıl kaybettiğimi.

Diz çöküyorum işte.

Eğer istesem, düşüncede olsun, davranışta olsun

Hiç ihanet ettiyse onun sevgisine;

Eğer gözlerim, kulaklarım ya da herhangi bir duyum

Ondan başka bir erkekte bulduysa hazzı;

(Hatta beni silkip atarak boşamış olsa bile)

Eğer dün de, bugün de, yarın da

Sürmezse ona olan sevgim sonsuza kadar,

Hayatı besleyen, mutlu kılan her şey

Büyük bir lanet gibi terk etsin beni!

İnsafsızlığın elinden çok şey gelir,
Onun insafsızlığı da canımı alabilir;
Ama asla lekeleyemez benim sevgimi.
Ağzıma bile alamam “orospu” kelimesini,
Şu anda söylediğim için de öğreniyorum kendimden;
Dünyayı verseler bütün nimetleriyle birlikte,
Bana asla yaptırılmazlar bu adı taktıracak işi.”

Roderigo, Desdemona’yı elde edebilme hevesiyle elinde avucunda ne varsa Iago’ya vermiş, fakat hiçbir şey elde edememiştir. Kızgın bir halde Iago’dan bunun hesabını sorar. Desdemona’ya vermek üzere aldığı mücevherleri gidip isteyeceğini söyler. Iago ne yapar eder, yine Roderigo’yu kandırır. Othello’nun Venedik’e çağrıldığını, onun yerine Cassio’nun geçeceğini, eğer onu öldürürse Desdemona’nın kendisine kalacağını, en geç yarın gece koynuna girebileceğini söyler. Sersem âşık Roderigo, Iago’nun yalanlarına kanar.

2.9.5 Beşinci Perde

Iago ile Roderigo karanlık bir sokakta saklanırlar. Iago, Roderigo’ya cesaret verici sözler söyler. Aslında Iago hem Cassio’nun hem de Roderigo’nun ölmesini ister. Roderigo saklandığı yerden çıkar ve Cassio’ya saldırır. Cassio kılıcını çeker, kendisini savunur, bir hamle yaparak Roderigo’yu yaralar. Bu sırada Iago arkadan gelir, kılıcıyla Cassio’yu bacağından yaralar ve kaçar. Cassio, kendisini kimin yaraladığını görmemiştir, bağırır. Sokaktan gelen gürültüler üzerine Gratiano ve Lodovico ne olduğunu anlamaya çalışırlar. Sokak karanlık olduğu için bir şey göremezler. Bir süre sonra Iago olan bitenden habersizmiş gibi, elinde fenerle gelir, ne olduğunu sorar. Cassio’ya yardım eder.

Othello karısını öldürmek üzere yatak odasına girer. Yatağında uyumakta olan Desdemona’yı öper, onun sıcak ve güzel kokulu nefesini hisseder. Her şeye rağmen karısına duyduğu sevgiyi içinden söktüp atmadığını anlar. Desdemona uyanır. Othello,

karısına dua etmesini, birazdan kendisini öldüreceğini söyler. Desdemona, kendisini hangi sebeple öldüreceğini sorar. Othello, mendili Cassio'ya verdiği için öldüreceğini söyler. Desdemona mendili ona vermediğine yemin eder. Othello, Cassio'nun her şeyi anlattığını söyler. Desdemona, Cassio'nun yalan söylediğini belirtir. Othello, karısının dua etmesine bile izin vermez. Desdemona'yı yatağında, yastıkla boğarak öldürür. Emilia içeri girer, Cassio'nun Roderigo adında genç bir Venedikli'yi öldürdüğünü söyler. Bu sırada henüz ölmemiş olan Desdemona'nın sayıklamaları duyulur. Emilia, hanımının yanına koşar. Desdemona "Ah... haksız... haksız yere ölüyorum!" "Günahsız ölüyorum." diye sayıklar. Emilia, bu işi kimin yaptığını sorar. Desdemona "Hiç kimse. Ben kendim. Elveda. Sevgimi ilet, beni seven efendime. Ah, elveda!" der ve ölür. Othello, karısını kendisinin öldürdüğünü, onun bir orospu olduğunu söyler. Emilia ısrarla hanımının namuslu bir kadın olduğunu savunur. Othello, karısının kendisini Cassio ile aldattığını Iago'dan öğrendiğini söyler. Emilia, hanımının ihanetle suçlanmasında kocası Iago'nun parmağı olduğunu öğrenince çok şaşırır. Othello kılıcını çeker, fakat Emilia korkusuz bir şekilde bağırır: "O kadar büyük ki acım, ne yapsan acıtamazsın canımı. / Ah sersem! Ah ahmak! Beyinsiz budala! / Öyle bir halt ettin ki. / Kılıcın vız gelir bana; bilsem bile yirmi kez öleceğimi / Yine de ele vereceğim seni. / Yetişin! İmdat! Hey yardıma koşun! / Othello hanımımı öldürdü! Cinayet! Cinayet!"

Montano, Gratiano ve diğerleri içeri girerler. Emilia, hanımını haksız yere suçladığı için Iago'dan hesap sorar. Iago, karısını susturmaya çalışır. Othello odadakilere, karısını niçin öldürdüğünü anlatırken bir ara, kendisinin Desdemona'ya hediye ettiği mendili, Cassio'nun elinde gördüğünü söyler. O ana kadar kocası Iago'dan kuşkulanan Emilia, mendil lafını duyar duymaz bu cinayetin asıl sorumlusunun kocası Iago olduğunu anlar. Karısının her şeyin farkına vardığını gören Iago, karısına aklını başına toplamasını, hemen eve gitmesini söyler. Emilia yine korkusuz bir şekilde, mendili kendisinin bulduğunu, daha sonra da kocası Iago'ya verdiğini söyler. Iago, kılıcını karısına saplar ve hızla kaçır. Odadakiler Iago'nun peşine düşerler, onu kısa sürede yakalayıp odaya getirirler. Othello küçük bir kılıcı Iago'ya saplar, onu yaralar. Othello, Cassio'dan kendisini bağışlamasını ister. Iago'dan bu kötülüğün, bu hainliğin sebebini sorar. Iago, "Bana bir şey sormayın. Yetinin bildiğinizle, / Bundan böyle bir şey söylemeyeceğim tek kelime bile." Iago'nun pislükleri, kötülükleri birer birer ortaya çıkar. Roderigo'dan Cassio'yu öldürmesini istediği, Othello'nun Desdemona'ya hediye

ettiği mendili Cassio'nun odasına kendisinin koyduğu, Roderigo'yu kışkırtıp Cassio'nun üzerine saldığı, kargaşa çıkartıp Cassio'yu yaverlik görevinden ettiği anlaşılır.

Lodovico, Iago'nun uzun süre işkence edildikten sonra ldrtlmesi emrini verir. Kıbrıs'ın yönetimi de Cassio'ya verilir. Othello hücre cezasına çarpılır. Othello, "Durun biraz. Size bir çift sözüm var ayrılmadan önce. / Devlete bazı hizmetlerim oldu, biliniz bu... / Benim için, akılsızca, ama çok seven biri, deyin; / Kolayca kışkanmayan, ama bir kez de kışkandı mı / Kendini kaybeden biri diye söz edin benden"dedikten sonra kendisini hançerleyerek intihar eder. Yatağın üstüne düşer, ölmeden önce son bir kez Desdemona'yı per.

3.KARAKTER ÇALIŞMALARI

3.1 KARAKTER İNCELEMESİ (Iago)

Othello'nun sancak çavuşudur. Emilia'nın kocasıdır. Oyunun en kötü kişisidir. Hemen herkese kötülüğü dokunan, acımasız, ikiyüzlü, kalbi kin ve nefret dolu biridir.

“Iago, renkli ve uyumlu bir dünyadaki renksiz ve çirkin olan şeydir. Iago bir siniktir; her şeyi kötü gözle gören, alaycı, olumsuz ve bunun için de tehlikeli bir karakterdir. İnsanların zayıf taraflarını hemen algılayabilecek bir yetiye sahiptir. O hep çevresindekilerin zayıf tarafını yakalamaya çalışan bir avcıdır. Güzeli, doğruyu, iyiyi bilir, ama bunları kullanarak çirkinini, yanlışı ve kötüyü getirir.” Komutanı Othello'ya düşmanca duygular besler. Bunun bir sebebi, Othello'nun karısıyla yattığı söylentisinin kulağına gelmesi, diğer sebebi ise yaver olarak kendisini değil de Cassio'yu seçmiş olmasıdır. Iago, Othello'yu karısından soğutabilmek için Desdemona hakkında iğrenç yalanlar söyler. Othello'nun kalbindeki sevgiyi, aşkı; kin ve nefrete dönüştürür. Othello, çok güvendiği Iago'nun kara çalmaları yüzünden karısı Desdemona'yı boğarak öldürür.

3.2 DİĞER KARAKTERLERİN İNCELENMESİ

3.2.1 Othello

Oyunun başkahramanıdır. Ömrü savaşlarda geçmiş, kahraman bir komutandır. Mağripli bir zenci olmasına rağmen, kendisini Venedik devletine adanmış, senatörlerin ve halkın sevgisini, güvenini kazanmış bir komutandır. Sinyor Brabantio'nun kızı Desdemona ile gizlice evlenir. Önceleri karısına karşı uysal ve nazikken, emrindeki bir askerin kara çalmaları yüzünden karısının kendisine ihanet ettiğini düşünür, günden güne vahşileşir. En sonunda, melek kadar saf karısını, kendisine ihanet ettiği kuşkusuyla boğarak öldürür. Karısının masum olduğu ortaya çıkınca, yaptığına pişman olur. Çok sevdiği karısı olmadan bu dünyada yaşayamayacağını anlar, hançerle kendisini öldürür.

3.2.2 Desdemona

Sinyor Brabantio'nun kızıdır. Gönlünü Mağripli zenci bir komutan olan Othello'ya

kaptırır. Her türlü engeli göze alarak gizlice Othello ile evlenir. “Desdemona, sıcak, dışadönük, insancıl bir kadındır. Onda Mağripli'nin sevgili karısı olmaktan başka, evine bağlı kadınsı bir yan da vardır. Ürkek ve mahcupdur. Yumuşak ve çabuk kırılacak bir karaktere sahiptir. Othello'ya hayran olduğu kadar, ona karşı sevecen ve anaçtır. Onun üşümemesine, hasta olmamasına özen gösterir, başı ağrıdığı zaman mendiliyle onun başını sardığı gibi (ki, mendil sonradan Othello'nun kıskançlığını alevlendiren korkunç bir simge durumuna girer). Elişleriyle uğraşan, aslında başka ev kadınlarından pek de farklı olmayan bir kişiliği vardır. Onun en belirgin yanı Othello'yu çok sevmesidir.” (Özdemir Nutku, s.16-17)

Kocasının hediye ettiği mendili farkında olmadan kaybeder. Kocası tarafından haksız yere azarlanır, fakat yine de sesini çıkarmaz, kocasına karşı en ufak bir saygısızlık yapmaz. Gördüğü onca haksız ve çirkin muamelelere rağmen yine de kocasını çok sever, kalbinde ona karşı en ufak bir kırgınlık duymaz. Oyunun sonunda kocası tarafından boğularak öldürülür. Bahtsız bir kadındır.

3.2.3 Brabantio

Venedikli bir soyludur. Desdemona'nın babasıdır. Irkçı bir insandır. Kızının zenci bir adamla evlenmesini kabullenemez. Kızıyla gizlice evlenen Othello'dan sırf zenci olduğu için nefret eder. Kızı Desdemona'yı da böyle bir yanlış yaptığı için yok sayar. Hem kızına hem de damadına ağzına geleni söyler.

3.2.4 Emilia

Sancak Çavuşu Iago'nun karısıdır. Desdemona'nın hizmetinde bulunur. Hakkında çıkan asılsız bir söylenti yüzünden kocasıyla arasına bir soğukluk girmiştir. Desdemona'nın düşürdüğü mendili kocasına getirir. Ancak farkında olmadan Desdemona'nın kocası tarafından suçsuz yere öldürülmesine hizmet etmiş olur. Sonradan kocasının ne kadar kötü bir insan olduğunu anlar, fakat iş işten geçer. Oyunun sonunda, her şeyi göze alarak asıl suçlunun kocası olduğunu anlatır. Kocasını Iago tarafından öldürülür.

3.2.5 Cassio

Othello'nun yaveridir. Genç ve yakışıklı bir subaydır. Oldukça kibardır. Sancak Çavuşu Iago'nun kurduğu tuzağa düşer, sarhoşken taşkınlık yapar, bu yüzden yaverlikten atılır.

Kaybettiği itibarını yeniden kazanabilmek için Desdemona'dan yardım ister. Othello, bu görüşmeleri yanlış anlar. Iago, Desdemona'ya kocası tarafından hediye edilen mendili, gizlice Cassio'nun odasına bırakır. Othello, karısına hediye ettiği mendili Cassio'nun elinde görünce, karısının kendisini aldattığını düşünür. Cassio güvenilir, dürüst, namuslu bir insandır. Desdemona'ya ve komutanı Othello'ya karşı içinden en ufak bir kötülük geçmez. Othello, Cassio'yu genç olduğu, beyaz olduğu, yakışıklı olduğu, kibar olduğu, hepsinden önemlisi Iago kıskırttığı için kıskanır. Othello, Iago'dan Cassio'yu öldürmesini ister. Cassio, Iago tarafından yaralanır. Bianca adında düşkün bir kadınla gönül eğlendirir.

3.2.6 Bianca

Cassio'nun ara sıra görüştüğü, birlikte olduğu, gönül eğlendirdiği düşkün bir kadındır.

3.2.7 Roderigo

Desdemona'ya tek taraflı olarak âşık olan, saf bir adamdır. Iago, bu saf âşığı, Desdemona'ya kavuşturma vaatleriyle kandırır, onun paralarını bir güzel yer. Roderigo, Iago'nun para kaynağıdır.

4.SONUÇ

William Shakespeare' in "Othello" adlı eserindeki "Iago" karakterini incelerken, yazarın hayatını, yaşadığı dönemi, oyunun geçtiği dönem ve politik yapılarını inceledim.Bu incelemeler bana oyunu daha iyi kavramama yardımcı oldu.

Sadece Iago karakteri değil, diğer karakterleri de inceleyerek içinde buldukları durumu ,amaçlarını , isteklerini kavramaya çalıştım.Shakespeare' in dünya görüşü ve içinde bulunduğu durumu anlamaya çalışarak esere ve karaktere o dönemin koşullarıyla yaklaştım.Bunları irdelerken de Stanislavski'nin geliştirmiş olduğu metotdan yararlandım.

KAYNAKÇA

Kitaplar

Shakespeare, W., 2004. *Othello*. 8. Baskı, İstanbul: Remzi Kitapevi.

Shakespeare, W., 2002. *Othello*. 2. Baskı, İstanbul: Edebiyat Yayınları

Urgan, M., 1984. *Shakespeare ve Hamlet*. 1.Baskı, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

Çalışlar, A., 1995. *Tiyatro Ansiklopedisi*. 1.Baskı, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Arıkan, Y.,1995. *Tiyatro Eğitimi*. 2.Baskı, İstanbul: Arıkan Ofset.

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Aziz Aslan

Sürekli Adresi : A.Nafiz Gürman mah.Gündoğdu Sk.No:45 Arzum Apt.D:16
Merter/İstanbul

Doğum Yeri ve Yılı : İstanbul- 1981

Yabancı Dili : İngilizce

Lisans : Eskişehir Anadolu Üniversitesi
Kamu Yönetimi Bölümü

Yüksek Lisans : Bahçeşehir Üniversitesi

Enstitü Adı : İleri Oyunculuk Yüksek Lisans
Programı